ՆՈՐ-ԴԱՐ

№ 130 ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ Չաբաթ, 26 Յուլիսի, 1903 Չաբաթ, 26 Յուլիսի ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ № 130

Տարեկան 10 րուբ. վեց ամիսը՝ 6 րուբլի, երեք ամիսը 3 ր. 50 կ.։ ամիսը՝ (Թիֆլիսում) 1ր., հասով 5 կ.։ Բաժանորդ կն գրւում միմիայն խմբագրատանը՝ Դաւիդ.վիողոց, № 5.

Խմբագրութեան հասցէն՝ Тифлисъ, Редакція «Норъ-Даръ» կամ Tiflis, Rédaction «Nor-Dar»

Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր (բացի տօն օրերից) ժամը 9-ից մինչև 2-ը։ Յայտարարութիւնները ընդունւում են ամեն լեզուներով Յայտարարութիւնների բառին 2 կ., բեկլամների համար կրկնապատիկ։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՆՉԵՒ ԿԵԱՆՔԻ ՎԵՐՋԸ ԱՅՆ ԴԺԲԱԼԻՆ ՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ,

ՈՐՈՆՔ ՊԱՏՃԱՌՈՒՄ ԵՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԻ ԵՒ ՇՈԳԵՆԱԻԵՐԻ ՎՐԱՅ

կատարւում է «Россія» Ընկերութեան Վարչութեան մէջ (С.-Петербургъ, Морская, 37) Ընկերութեան Թիֆլիսի բաժանմունքում (Сергіевская ул., № 6) և բոլոր գործակալների մօտ Կայսրութեան քաղաքներում։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Առաջնորդող. — Անտանաբուժութեան զարգացման կարիքը։
Քրոնիկ.—Լուրեր։
Մեզ գրում են. —Ղզլչախչախից։
Սարովի ս. Սերաֆիմը։
Կ. Պոլսի հայ թերթերից։
Մամուլի շուրջը։
Թղթակցութիւններ.— Կիսլավոդսկ։
Նամակ Թիւրքիայից —Վան։
Քաղաքական.—Նորանոր մերկացումներ Չամբռլէն ծրագրների դէմ։ Անկարգութիւններ Բէլգրատում։ Հիւսիսային Ամերիկայի ֆինանսական տագնապը։ Էմբեռների դառը։
«Նոր-Դար»-ի հեռագրներ։
Բանաւոր.— Խաչիկի աշխարհ գալը։
Յայտարարութիւններ։

ԲԱՆԱՍՏԻՐԱԿԱՆ

ԽԱՉԻԿԻ ԱՇԽԱՐՀ ԳԱԼԸ

Տէր-Բարսեղը, որ արդէն վերջացրել էր իւր գործը հանգստարանում, ուր այդ օրը թաղել էր, ինչպէս ինքն էր ասում, իւր չաղ ծխականներից մինի կնոջն ու փառաւորապէս քելեխն էլ վայելել, բաւական ուրախ տրամադրութեամբ տուն եկաւ և հէնց այն է, ուզում էր փոքրիկ Պերճանուշի հետ հանաքներ անել, որն այդ ժամանակ աչքը տնկած հայրիկի գրպանին՝ ըրռնել էր նրա կապայի փեշից, երբ յանկարծ լուսեցաւ միւս սենեակում կար անող տիրուհու ձայնը՝

— Տէր-տէրն եկաւ, Ռուբէն (Ռուբէնը Տէր-Բարսեղի միջնակ որդին էր)։

— Հա, եկաւ, եկաւ,—պատասխանեց ինքը տէր-հայրը։—Հը՛, ինչ կայ որ։

— Ի՞նչ պիտի լինի,—ասաց տիրուհին, երեսլով դրան չէմքում։—Դոնէ տիրացուի բերանով ապօպրէիր, որ ճաշին տուն չես գալու։

— Վա՛, չգիտէիր, որ օրէնք ունիմ։ Զարմանալի բան է, կարծես մեռելը չիրաջխանում *) պիտի թողնէի ու տուն գայի, որ ինչ է Ջուչան խանումը տանը սպասում է։

— Քելեխն անուշ լինի, ինչպէս երեում է, շատ համով է եղել, վրայիցդ է երեում։ Տէրտէրները որ քելեխ չուտեն, ինչ պիտի լինի նրանց հալը։ Դրա համար է փորներդ հաստանում է։

— Նախանձում ես հա՛... Տուտուց, տէրտէրները որ քելեխ չուտեն, ննջեցեալները արքայութիւն մնց կգնան,—հանաք արեց տէր-հայրը։

— Լաւ, լաւ, գնա հանգստացիր, թէ չէ հիմի շատ բան դուրս կտաս,—ասաց տիրուհին։

— Առանց քո ասելու էլ գնում եմ. թող առաջ Պերճանուշին պաչեմ։

Տէր-հայրը գրպանից մի մեծ տանձ հանեց, ձգից Պերճանուշի փեշը և, մի քանի անգամ համբուրելուց յետոյ, միրուքը չփելով՝ մտաւ ննջարան։ Տիրուհին հետեց նրան։

— Չէր կարելի որ էդ տանձից մի քանիսն էլ մեզ համար բերէիր,—նկատեց նա։—Հա՛, քիչ մնաց մոռանում էի, ութ այս տոմսակը տես ինչ ևն ուզում,—ասաց տիրուհին և ծրարը մեկնեց տէր-հօրը։

— Ո՞ւմից է որ։

— Ես ինչ գիտեմ ումից է։ Մի տըղայ բերեց, ասաց տէրտէրին տուէք։

Տէր-Բարսեղը բացեց ծրարը, հանեց տոմսակն ու սկսեց կարդալ։

— Հը՛... Կեցցե՛ս Անիկա... Վեր ջապէս,—բացականչեց նա, տոմսակը կարդալուց յետոյ։

— Անիկա՛... ինչ Անիկա... Անիկան ո՞ր է, գարմացաւ տէրտէրակինը ամուսնու բացականչութեան վրայ։

— Ջուչան չան, սուս որա, հարիւրանոցն եկաւ... Արտէմ Բողդանիչին հօ ճանաչում ես։

Որի՞ն։ Ջրատարինց տղին։

— Հա՛։

— Ի՞նչ կայ որ։

— Կինը տղայ է բերել։

— Ո՞նց թէ տղայ է բերել։ Նրանց պակը տասը աղի է ու նոր է երեխայ բերում,—բացականչեց զարմացած տիրուհին։—Ո՞վ է իմանում, գետինը մտածը բարձը փոխել է։

— Ո՞նց թէ բարձը փոխել է,—ոչ պակաս զարմացմամբ հարցրեց տէր-հայրը, չհասկանալով տիրուհու խօսքերի նշանակութիւնը։

— Անունը կայ քահանայ ես, բաս էդ էլ չգիտես,—նկատեց տիրուհին։—Ուրիշից կըլինի աչխատել էլի, չես հասկանում։

— Աւել-պակաս դուրս մի տալ։ Ախր ինչ կուզէ լինի, էլի կին ես է՛... անպատճառ պիտի բամբասես։ Բան ասաց լինձ համար... Ուրիշից կըլինի աչխատել... բաս մինչև հիմայ ինչի չէր աչխատում։ Էդպէս բան ուրիշին չասես, տիրուհիս, ամօթ է,—յանդիմանեց տէր հայրն ու նատեց մահճակալի վրայ։—Հա՛, ինչ եմ ասում, ծառային ուղարկիր տիրացուի յետևից, թող պատուիրէ որ երկոյեան ժամը 7 ին ժամհարի հետ այստեղ լինի «հանդերձ պարագայիւք»։

— Հանդերձ պարագայիւքը մըն է, ա մարդ։

— Քո բանը չէ։ Տիրացուն ինքը գիտէ։

— Ծառան չի կարող միտը պահել ախր։

— Որ էդպէս է թող ասի մկրտութեան աւազանը, մաշտոցն ու ևայլնր բոխչայ անեն, հետները բերեն։

—Ինչ է, ուրեմն տանր պիտի մըկըրտես հա՛։ Եկեղեցի ինչի չեն տանում։ Բաս եկեղեցին ինչի համար է։ Առաջնորդը ես պիտի լինեմ, որ փիլոնդ վերցնեմ, ոսկորներդ Սևանումը փտեցնեմ,—տաքացած վրայ տուեց տիրուհին։—Ինքներդ օրէնքը քանդում էք, յետոյ էլ ուրիշներից էք պահանջում, որ օրէնքը պահեն։

— Բան չհասկացած մի խօսիր։ Տուտուց, տոմսակի մէջ գրում են, որ երեխան հիւանդ է,—կնոջ նկատողութիւնից կատաղելով պատասխանեց տէր-հայրը, վերջին սուսը իրենից հրնտրելով։

—Դետինը մանի ինքն էլ, իւր երեխան էլ։ Ախր հարուստ մարդու կնիկ է, չիկ պիտի բանեցնի, ո՞նց կըլինի։ Անպատճառ ընթրիք էլ կունենայ։

— Դու երկար մի խօսիլ. քեղ էստեղ ոչ ոք բնիչ չէ կարդել. ընթրիք էլ կունենայ, հալա գներա էլ։ Դու լինձ, գիտես ինչ է, ժամը 7-ին դարթեցրու, ուրիշ ոչինչ։

— Առաջ ասա թէ էսօրուան ննջեցեալի երեսաչուն ինչ էր, յետոյ կըզարթեցնեմ։

—Սև ծաղկաւոր ատլաս։

—Մի չորացու կը լինի։

—Քեզ ինչ։

—Ո՞նց թէ ինձ ինչ.. բաս չոր չպիտի կարել տամ։

—Հենց երեսաչուն էր մնացել. կարծես թէ Ստեփան Մարտինիչի կինը որ չմեռնէր, դու պիտի մերկ ման գայիր։ Էն երեսաչուից ես ինձ համար ֆարաջայ պիտի կարել տամ, դու գլխիդ ճարը տես. ոչ տեսանես զեկիպտոս։

—Որ էդպէս է, էլ չեմ ուզում,—յանկարծ տաքացաւ տիրուհին։—Չեմ էլ զարթեցնիլ, ծառային էլ չեմ ուղարկիլ տիրացուի յետևից։ Դէ հիմի քնիր։

—Չէ, չէ, հանաք եմ անում, տուտուց։ Դու որ նեղանում ես էՀ, Ջուչան, էլ քունս չի առնում,—ժպտալով ասաց տէր հայրն ու հանեց կօշիկները։

—Ես արդէն կարգադրել եմ, որ երեսքաչը տուն բերեն։ Վերցրու ինչ ուզում ես կարել տու...

—Փոշ էլ հօ կը տանս, որ կարոդ չէք տամ։

—Համը հանեցիր, էլի. տար դեռ կարել տուր, յետոյ կը մտածենք,—ասաց տէր հայրն ու սկսեց գուլպաները հանել։

—Փիֆ. տանդրդ հոտում է, ինչի չես լուանում։

—Էսօր քեզ ինչ է պատահել, չեմ հասկանում, հէնց չարունակ նկատողութիւններ ես անում։ Դէ բերր լուայ էլի, էլ ինչ ես երկար խօսում։

—Լաւ, քնիր, վերկաց ու լուայ,—ասաց տիրուհին ու դուրս գնաց...

—Ժամի 7-ին չմոռանաս հա՛,—ձայն տուեց յետևից տէր-հայրը։

—Լաւ, լաւ,—լսուեց կից սենեակից տիրուհու ձայնը։

* * *

Երեկոյեան ժամը 7½-ին։ Տէր-Բարսեղը խառայ փարաջան հագած, խաչը ձգած, իւր տիրացուի ու ժամհարի հետ «հանդերձ պարագայիւք» կառքով ուղևորւեց Արտէմ Բողդանիչի տուն։

Զանգը քաշելուն պէս, գուռը կրնկի վրայ բացուեցաւ և Տէր-Բարսեղը առանձին վեհութեամբ և փարաջայի փէշերը ֆրֆրացնելով մտաւ նախասենեակ, ուր դիմաւորեց նրան Արտէմ Բողդանիչը և առաջնորդեց խիստ չքեղ զարդարուած և լուսաւորուած պահիճ ուր արդէն հաւաքուել էին քաւականաչափ հիւրեր երկու սեռից, որոնց թւում աչքի էր ընկնում կնքահայրը, մի պաշտօնաթող գինուորական, որին

*) Թիֆլիսում, ննջեցեալներին հանգստարան տանելիս, հոգևորական դասը «չիրաջխանա» կոչուած փողոցում հանգիստ է տալիս և կարգ կատարում։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

— Ես ձեզ ասում եմ, որ ես ոչ մի կերպ չեմ կարող ընդունել ձեր առաջարկությունը, որովհետև ես ինքս ինձ համար ավելի լավ գիտեմ, թե ինչ եմ կարող անել և ինչ չեմ կարող անել, և

ՂՈՒԿԱՍՈՏԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

Ամսագիր Ծանուցման

Տարեկան բաժանորդագին՝ 3 ռուբլի

Բաժանորդագրվում է Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը (Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20)

Ստացված գումարի մասին

Ստացված է 20 յունվարին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 27 յունվարին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 3 փետրվարին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 10 փետրվարին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 17 փետրվարին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 24 փետրվարին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 3 մարտին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 10 մարտին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 17 մարտին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 24 մարտին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 31 մարտին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 7 ապրիլին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 14 ապրիլին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 21 ապրիլին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 28 ապրիլին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 5 մայիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 12 մայիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 19 մայիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 26 մայիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 2 հունիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 9 հունիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 16 հունիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 23 հունիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 30 հունիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 7 հուլիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 14 հուլիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 21 հուլիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 28 հուլիսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 4 օգոստոսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 11 օգոստոսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 18 օգոստոսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 25 օգոստոսին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 1 սեպտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 8 սեպտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 15 սեպտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 22 սեպտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 29 սեպտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 6 հոկտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 13 հոկտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 20 հոկտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 27 հոկտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 3 նոյեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 10 նոյեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 17 նոյեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 24 նոյեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 1 դեկտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 8 դեկտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 15 դեկտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 22 դեկտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

Ստացված է 29 դեկտեմբերին՝ Ղուկասովի «Ժողովրդական Օրաթերթ»-ի խմբագրատանը՝ Թիֆլիս, Ալեքսանդրովյան պողոտա, № 20

մինիստր Վլադան Ջորջևիչը, որի հետ հէնց այն ժամանակս ունեցայ շատ ուրախ խորհրդածութիւն։ Դրանից անմիջապէս յետոյ, ես մի նամակ գրեցի Վլադանին և նրանից իննգրեցի չորս լուսանկար և 30 գուլդէն դրամ երկու հատատիպ անձ ուղարկելու համար, որ կարողանային ստուգել լուսանկարների ճէրերի ճեյգրադ գնալն ու չգալը։ Սակայն, Ջուրջևիչը այս նամակս ստանալուց յետոյ, Միլան թագաւորին յայտնում է, որ իւր կատարած քննութիւններից երևացել է, թէ այդպիսի մի դատարկութիւն գոյութիւն չունի, և թէ Գրուիչը այդ բանը հնարել է իւր պաշտօնը բարձրացնելու նպատակով։ Բայց ինչ պատահեց։ Յայտնի է, որ քիչ ժամանակ յետոյ, կատարուեց Գնաժդևիչի Միլանին սպանելու փորձը, որ անցաւ անյաջող։ Նախկին մինիստր Ջորջևիչը յայտարարում է, թէ անբաղդ Միլան թագաւորի կեանքի դէմ եղած գաւադրութիւնը Ալէքսանդր թագաւորի ու Դրագա թագուհու գործն է, մինչդեռ բոլորովին պարզ է, որ ինչպէս Միլան թագաւորի դէմ յարուցած որոգայթը, նմանապէս և սերբիական հանգուցեալ թագաւորական զոյգի մահը առաջացել են միևնոյնադրիւրից. Ես մերկացումներում եմ, աւելացնում է Գրուիչը,—ոչ թէ դէպի Օբրենովիչների տունը մանուր համակրութիւն ունենալուս պատճառով, այլ ուղղակի մարդասիրական և ճշմարտութիւնը երևան բերելու ցանկութիւնից դրդուած»։

—

ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՀԵՄԲԵՌԼԷՆԻ ԾՐԱԳՐՆԵՐԻ ԴԷՄ

Գերմանական «Berlin Tageb.» ը հաղորդում է, որ յուլիսի 16-ին (հ. ա.) լոնդոնում քաղաքացիները ունեցել են խիստ բռնամարդ ժողով, բողոքելու համար ուտեստի վերաբերեալ առարկաները հարկերի ենթարկելու դէմ։ Ժողովի կողմից կատարուած վճռի մէջ յայտարարում է, որ ուտեստի մթերքները և նում նիթերը հարկերի ենթարկող Հեմբեռլէնի պաշտպանողական ծրագիրը մեծ վտանգ է սպառնում բրիտանական թագաւորութեան առևտրին և ժողովրդի բարեկեցութեան։ Ժողովրդի կողմից ժողովին ներկայացող պատգամաւորները պարտաւոր են ամեն ջիղից ի զուր դնել այդ ծրագրի դէմ կռուելու համար։ Ժողովին ներկայ եղող պատգամաւորը կվիզ խիստ կերպով քննադատել է Հեմբեռլէնի ծրագրները, որի համաձայն անգլիական ժողովուրդը պէտք է պարտաւորուի ուտեղէնի վերաբերուած առարկաների համար մի քանի միլիոն ֆունտ ստեռլինգ աւելի վճարել, քան վճարում է այժմ։

—

ԱՆԿԱՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԲԷՅՐՈՒԹՈՒՄ

«Բէյսէրի» գործակալութեան Բէյրութից հաղորդում են, որ այդ քաղաքի մահմեդականները արձակ համարձակ կատարում են տեղացի քրիստոնեաներին։ Մահմեդականները ազատ շրջում են քաղաքի փողոցներում առաջից մինչև գլուխ զինուած և նրանց կատարած սպանութիւններն ու անկարգութիւնները մնում են միանգամայն անպատիժ տեղական իշխանութեան անտարբերութեան ու թուլութեան պատճառներով։

—

ՀԻՍՏՍՍԱՅԻՆ-ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ՓԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՏԱԴՆԱՊԸ

Միացեալ-Նահանգներում, ինչպէս և բերում է, մօտ ժամանակներս տեղի կունենան խոշոր սնանկութիւններ։ Նիւ-Եորկի և ուրիշ գրամական կեդրոններում սիրող սարսափը երթալով սաստկանում է այն իրողութեան մերկացումից յետոյ, որ տրեստներից շատերը համեմատաբար խոպապէս առատ դրամագլուխներ ունեն՝ հակառակ իրենց ցոյց տուածներին։ Մի որևիցէ տրեստ, որի իսկական դրամագլուխը 100,000 դոլարից չի անցնում. բայց է թողել 5,000,000 ակցիա, որի պատճառով համարեա բոլոր տրեստները պարտաւորուած են ահագին տոկոսներ վճարել։ Ֆինանսական աշխարհի կարևոր շատ ներկայացուցիչներ տագնապը արդէն սկսուած են համարում, որովհետև ժամանակաւոր վճարները մեծ դժուարութեամբ են վճարուում։

—

ԷՄԲԵՐՆԵՐԻ ԴԱՏԸ

Էմբերների դատավարութիւնը պէտք է վերսկսուի յուլիսի 26-ին։ Թերևս Էմբեր շատ ամուր է կանգնած իւր ասածի վրայ և միևնոյն յամառութեամբ պնդում է իւր անմեղ լինելու վրայ։ Իրեն գանազան հարցումներով դիմողներին նա պատասխանել է «Ամբողջ աշխարհը պէտք է հիանայ, երբ իմանայ մեր գործի իսկական չարժառիթները։ Մեր անմեղութիւնը այլ ևս ոչ մի կասկածանքի չպէտք է ենթարկուի»։ «Ամբողջ պռոցեսը միայն մի կէս ժամ պէտք է տևի, և այդքան կարճ ժամանակի ընթացքում,—ասել է Թերևս Էմբերը,—այնքան խոշոր գործ պէտք է բացուի, որ ոչ ոք չը-պէտք է ցանկանայ նրան չարունակել»։ Նա բացարձակապէս հաւատացած իւր ունենալիք յաղթութեան։ Գործին մօտից ծանօթ անձեր հաստատում են, թէ Էմբերների գործին խառն են բազմաթիւ բարձրադիր պետական անձեր։ Պատմում է, թէ իբր Թերևս Էմբերը ժամանակին խոշոր գումարներ է փոխառուել նախկին մինիստր-նախագահներից մէկին, ֆինանսների մինիստրի, արտաքին գործերի մինիստրի, և այլն։ Թերևս Էմբերը նմանապէս և իւր փոփերով պաշտպանել է ընտրողական պայքարներ։ Սակայն, ենթադրուում է, որ այդ բոլորը չեն կարողանայ պաշտպանել Էմբերի բնաւորին նրա նկատմամբ յարուցուած մեղադրանքների դէմ։ Ամենայն դէպս, այդ դատավարութիւնը չափազանց հետաքրքրական է լինելու։

,,ՆՈՐ-ԴԱՐ"-Ի ՀԵՌԱԳՐՆԵՐ

(ՌՈՒՍԱՑ ՀԵՌ. ԴՐՈՆ Ն ԴՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՑ)

Յուլիսի 24-ից

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ.—Կրանօյէ Սելօյում տեղի ունեցան սպայական ձիարշաւներ և զինուորական ուսումնարանների ա-չակերտների զօրահանդէս Թագաւոր Կայսրի, Թագուհի Կայսրուհու և Մեծ Իշխանների ու Իշխանուհիների ներկայութեամբ։ Թագաւոր Կայսրը և Թագուհի Կայսրուհին այցելեցին Կրանօյէ Սելօյի զինուորական հիւանդանոցը։

ԲԵՐԼԻՆ։—«Frankfurter Zeitung»-ին հաղորդում են Գ. Պալսից, թէ, չնայելով պաշտօնական հերքումներին, արժանահաւատ չատ անձերից տեղեկութիւններ են ստացուած, որ Մակեդոնիայում սաստիկ վերանորոգուել է ապստամբական չարժումը։ Դուռ դիմել է պետութիւններին մի յայտագրով, որի մէջ նկարագրուած է իրերի ներկայ դրութիւնը և չեչուում է, թէ Դուռը կատարել է այն ամենը, ինչ որ կարողացել է, չնայելով բոլոր խոչընդոտներին։ Դուռը յայտարարում է, թէ մտադիր է գործել այդպէս այսուհետև ևս, բայց իրերի դրութիւնը դժուարին է։

Նոյն լրագրին Սոֆիայից հաղորդում են, որ, մրճաձայն տեղեկութիւնների համաձայն, ապստամբական չարժումը Մակեդոնիայում նորից բորբոքում է։

ԲԵՐԼԻՆ.—Ռումբոլդտ գեսպան Մաւրոկաբդատոն Պետ. թագաւորին հանդիսաւոր ընդունելութեան ժամանակ յանձնեց իւր նոր հաւատարմագրերը։ Այդ առթիւ տեղի ունեցած ճառերն առանձին սրտագին բնաւորութիւն ունէին։

ՊԱՐԻԶ.—Ակատեմի լրագրներին հաղորդում են Գ. Պալսից, որ ֆրանսիական գեսպանը յայտարարել է խնդրել Դուռից Մրէպոլի այն կողմը ֆրանսիական ապիկայութեան չրջանում գտնուած Բելմա ովալիսի իրերէ գրաւման մասին։ Դուռը կատարութիւնը պատասխանել է, թէ իրեն ոչինչ յայտնի չէ այդ գրաւման մասին, բայց, յանձնայն դէպս, այդ բանը պատահել է առանց Իրան կարգադրութեան։

ԼՈՆԴՈՆ.—Նրկարատև վիճաբանութիւններից յետոյ պատգամաւորների ժողովն ընդունեց չարքարի Բրիտանիայի պայմանագրերն վերաբերեալ օրինագիծը։

«Standard»-ին հաղորդում են Նիւ-Եորկից, թէ պաշտօնական չրջաններում խօսում են, որ Ռուսիան մտադիր է 1904 թուին հրաւիրել ամերիկեան նաւախումբն այցելել Պրոնշտատ։

ՀՌՈՄ.—Պապի թագադրութիւնը ս. Պետրոսի տաճարում վերջնականապէս նշանակուած է կիրակի յուլիսի 27-ին։

ՀՌՈՄ.—Ինպէս հաղորդում են լրագրները, Յանարդելլին դիմել է պռոֆեկտին հետևեալ հեռագրով, »Նորընտիր պապը չի տեղեկացրել մեզ իւր ընտրութեան մասին։ Հաղորդում եմ ձեզ, որ կառավարական պաշտօնեաները չպէտք է մասնակցեն կայացած ընտրութեան առիթ լինելիք եկեղեցական հանդէսներին»։ «Triguna»-ն Italia ն հաւանութիւն են տալիս կառավարութեան վարմունքին։

ԲՐԻՒՍԵԼ.—Ամենավճռական կերպով հերքւում է Փլանդրի գրաֆի հիւանդութեան մասին «Soire» լրագրի հաղորդած լուրը։

ՍՏՈԿՀՈԼՄ.—Առաջնակարգ գործունէին չուեդական գիտական մի արշաւախումբ ճանապարհուելու է Խաղաղական ովկիանոսի հիւսիսային մասը։

ԲԵՐԼԻՆ.—Ծայրագոյն Արևելքի գործերի վերաբերմամբ Ռուսիայի և Ճապոնիայի միջև կայացած համաձայնութեան մասին «Jadan Daily Herald» լրագրի մէջ լոյս տեսած լուրը, որի հետ միասին տպագրուած է գաշնագրի բնագիրը 5 կէտերից բաղկացած,—մտացածին է։ Դեկաժնան ինքը հաւարում է, որի մէջ ոչ մի խօսք ճշմարիտ չէ։

ԿՈՆՏԵՐՆԱՍԻՈՆ.—Անցած կիսամեակում տեղական հանքային չրջանում գործում էին միայն 45 երկաթհանքեր։ Ստացուած է 69,000.000 պուդ երկաթ։

Յուլիսի 25-ից

ՀՌՈՄ.—Պապը ընդունեց դիւանագիտական մարմինը։ Պօրտուգալական դեսպանը խօսեց կարճ ճառ ֆրանսերէն լեզուով։ Պապը պատասխանեց իտալերէն և չնորհակալութիւն յայտնեց արուած բարեմաղթութիւնների համար, յայտնելով, որ այդ չնորհաւորութիւնները անձնականապէս իրեն չեն վերաբերում, այլ այն բարձր աստիճանին, ուր ինքը բարձրանում է։ Իրեն պատկանում և արեց ամեն աչերմ բարեմաղթութիւններ բոլոր գահակալների ու պետական բարձրագոյն պաշտօնեաների համար, աւելացնելով, որ նկեղեցին կազմում է թագաւորների ու պետութիւնների համար բնական մի յենարան։ Վերջաբանութեան մէջ պապը նկատեց, թէ եկեղեցին ցանկանում է իրեն զօրացած տեսնել ի փառս ընդհանուր խաղաղութեան։

Կ. ՊՈԼԻՍ.—Թէև տեսիս գեսպանութիւնները ու Դուռը վերջին օրերը սառցել են լուրեր մակիդոնական կոմիտեների յառաջիկայում իրենց գործունէութիւնը սաստել մեծ ոյժերով վերսկսելու մասին, բայց և այնպէս ընդհանրապէս կարծում է որ մակեդոնական կազմակերպութիւնը նեղքնապէս ակաթացած լինելու պատճառով դժուար թէ թէ կարելի լինի սպասել հրթռակոմների կողմից կարևոր անկարգութիւններ եթէ նրանց ցոյց չտրուի գործնական պաշտպանութիւն Բալդարեայի կողմից։ Թեֆիք-փաշան հաղորդել է գեսպաններին այն միջոցներից, թէ պաշտօնական չրջաններում խօսում է, որ Ռուսիան մտադիր է 1904 թուին հրաւիրել ամերիկեան նաւախումբն այցելել Պրոնշտատ։

ՀՌՈՄ.—Պապի թագադրութիւնը ս. Պետրոսի տաճարում վերջնականապէս նշանակուած է կիրակի յուլիսի 27-ին։

ՀՌՈՄ.—Ինպէս հաղորդում են լրագրները, Յանարդելլին դիմել է պռոֆեկտին հետևեալ հեռագրով, »Նորընտիր պապը չի տեղեկացրել մեզ իւր ընտրութեան մասին։ Հաղորդում եմ ձեզ, որ կառավարական պաշտօնեաները չպէտք է մասնակցեն կայացած ընտրութեան առիթ լինելիք եկեղեցական հանդէսներին»։ «Triguna»-ն Italia ն հաւանութիւն են տալիս կառավարութեան վարմունքին։

ԲՐԻՒՍԵԼ.—Ամենավճռական կերպով հերքւում է Փլանդրի գրաֆի հիւանդութեան մասին «Soire» լրագրի հաղորդած լուրը։

ՍՏՈԿՀՈԼՄ.—Առաջնակարգ գործունէին չուեդական գիտական մի արշաւախումբ ճանապարհուելու է Խաղաղական ովկիանոսի հիւսիսային մասը։

ԲԵՐԼԻՆ.—Ծայրագոյն Արևելքի գործերի վերաբերմամբ Ռուսիայի և Ճապոնիայի միջև կայացած համաձայնութեան մասին «Jadan Daily Herald» լրագրի մէջ լոյս տեսած լուրը, որի հետ միասին տպագրուած է գաշնագրի բնագիրը 5 կէտերից բաղկացած,—մտացածին է։ Դեկաժնան ինքը հաւարում է, որի մէջ ոչ մի խօսք ճշմարիտ չէ։

ԿՈՆՏԵՐՆԱՍԻՈՆ.—Անցած կիսամեակում տեղական հանքային չրջանում գործում էին միայն 45 երկաթհանքեր։ Ստացուած է 69,000.000 պուդ երկաթ։

Յուլիսի 25-ից

ՀՌՈՄ.—Պապը ընդունեց դիւանագիտական մարմինը։ Պօրտուգալական դեսպանը խօսեց կարճ ճառ ֆրանսերէն լեզուով։ Պապը պատասխանեց իտալերէն և չնորհակալութիւն յայտնեց արուած բարեմաղթութիւնների համար, յայտնելով, որ այդ չնորհաւորութիւնները անձնականապէս իրեն չեն վերաբերում, այլ այն բարձր աստիճանին, ուր ինքը բարձրանում է։ Իրեն պատկանում և արեց ամեն աչերմ բարեմաղթութիւններ բոլոր գահակալների ու պետական բարձրագոյն պաշտօնեաների համար, աւելացնելով, որ նկեղեցին կազմում է թագաւորների ու պետութիւնների համար բնական մի յենարան։ Վերջաբանութեան մէջ պապը նկատեց, թէ եկեղեցին ցանկանում է իրեն զօրացած տեսնել ի փառս ընդհանուր խաղաղութեան։

Կ. ՊՈԼԻՍ.—Թէև տեսիս գեսպանութիւնները ու Դուռը վերջին օրերը սառցել են լուրեր մակիդոնական կոմիտեների յառաջիկայում իրենց գործունէութիւնը սաստել մեծ ոյժերով վերսկսելու մասին, բայց և այնպէս ընդհանրապէս կարծում է որ մակեդոնական կազմակերպութիւնը նեղքնապէս ակաթացած լինելու պատճառով դժուար թէ թէ կարելի լինի սպասել հրթռակոմների կողմից կարևոր անկարգութիւններ եթէ նրանց ցոյց չտրուի գործնական պաշտպանութիւն Բալդարեայի կողմից։ Թեֆիք-փաշան հաղորդել է գեսպաններին այն միջոցներից, որոնք Դուռը որոշել ձեռք առնել հրթռակոմների դէմ, նմանապէս և այն միջոցների որոնք մասին արդէն կերառութեան մէջ են։ Դատաների զինուորական ու քաղաքային իշխանութիւններից թիւրք կառավարութեան հրթռակոմների վերջին ժամանակները կատարած անկարգութիւնների մասին ստացած տեղեկութիւնները կազմուած լինելով առաջին տպաւորութեան տակ, գրգռուած վիճակի մէջ, ինչպէս երևում է, չափազանցուած են։ Բոլոր հաղորդուածների հետ ծանօթանալուց յետոյ, երկակացում է, որ թէև, յիրաւի, չարժում կայ, սակայն, լուրջ գործողութիւնները տակի չեն ունեցել և եղած չարժումները ևս սահմանափակուած են առանձին-առանձին գաւառներում։ Ուիթը բաստիլեան մարջախտ Օմէր Մուշտի փաչայի հրամանատարութեան տակ Վերիսովիչից անմիջապէս դարս են եկել դէպի Մոնաստիր։ Սուլթանի մի իրադէով հրամայուած է, որ գործունէութիւն պահպանած լինի ապստամբների կողմից անուելիք վտանգաւոր փորձերի դէմ։ Ցուցական դեսպանը արտաքին գործերի մինիստրին առաջադրութիւն է արել այդ մասին, թէ հրթռակոմների վերջին անկարգութիւնների ժամանակ, Մոնաստիրի լիւայեթում չատ յոյներ նիւթական մեծամեծ վնասներ են կրել և չատերը սպանուել են։

Խմբագիր հրատարակիչ՝
ՍՊԱՆԴԱՐ ՍՊԱՆԴԱՐԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ
քրտինքը եւ ւրա հոտը ծծում է կնչանիկ ոչընչացնում է

չուտով և հիմնովին ոտներից, ձեռներից, կռան տակից, այտուց մասից, պաշտպանում է հագուստը, ոտնամաններն փչանալուց, ոտներն եվուելուց և զովացնում է գերագանց հոտ ունեցող և անպայման անվնաս

ԴՆՂ. ԿՈՎԱԼՍԿՈՒ

«ՍՈՒԴՈՐԻՆ»
ղեղը թիթեղեայ արկղիկներ սէջ, որոնց երեսին մաղ կայ

գեղը ցանելու համար մարմնի վրայ գալդպանների և ձեռնոցների մէջ։ Գիները 30, 50 և 90 կ., 2 արկղիկը (30 և 5 կ.) ուղարկւում է ոտանց կանխավճարի վերադրը 1 ր. վճարով։ Գլխաւոր պահեստը Ապ. Կովալսկու գրատան մէջ Վարշաւում, Գրանիչնայա 10. խնդրում ենք պահանջեցէք գեղատներում և գեղատային և պարֆիւմերի մագազիններում «Սուդորինի» գերազանց ներգործման և անվնասակարութեան համար ֆիրման երաշխաւորում է։

M. 22429. 12—7

ՖԻՆԱՆՍԱՅԻՆ ՄԻՆԻՍՏՐՈՒԹԻՒՆԻՑ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

Երկու սեռի անձանց համար

(Баку, Прачешная, домъ Теръ Ованесова)

Կուրսերի նպատակն է տալ ունկնդիրներին մասնագիտական-առևտրական կրթութիւն և պատրաստել հմուտ հաշուապահներ։ Աւարտողները ստանում են ատեստատներ։ Կուրսերում ուսանւում են՝ 1) Առևտրական թուաբանութիւն և թուաբանութիւն համրիչի վրայ 2) Հաշուապահութիւն արդիւնաբերական գործարանական, առևտրական և բանկային 3) Առևտրական թղթակցութիւն 4) Առևտրական տեսեսագիտութիւն 5) Առևտրական և մերկանտիլային օրէնքներ. 6) վեղագրութիւն և արագագրութիւն (ստենոգրաֆիա). 7) Ուսուցումն գրոշ մեքենայի վրայ։

Ուսումն սկսուելու է սեպտեմբերի 20-ից։ Ընդունելութիւնը սկսւում է սեպտեմբերի 1-ից ամենայն օր կուրսերում առաւօտեան ժամը 9-ից մինչև 12-ը և երեկոյեան 4-ից մինչև 7 ժամը։

Կուրսերի կանոնադրութիւնը (уставъ) և մանրամասն ծրագիրը (программа)—տրւում և ուղարկւում են ձրի տարբեր։ Օտարաքաղաքացիները դիմում են Баку, Учредителю коммерческихъ курсовъ А. И. Теръ-Каспарову 30—4

Սոյն գեղը վաճառելու թոյլ է տրուած Վարշաւի բժշկական վարչութեան կողմից առաջիկայ հինգ հիմունքներով։

ԵՍ ԱՆՆԱՆ ՀԻԼԼԵՍԳ

ամենքիլ եմ իմ անուանը երկայն (185 սանտիմետր երկայնութեամբ) մազերը, որոնք յիշեցնում են լորելէյի մազերը,—չնորհիւ իմ հնարած առանձին օծանելիքի 14 ամսուայ գործածութեան։ Այդ օծանելիքը ճանաչուած է իրրև մազերը թափուելու գէմ լաւ միջոց, որը միևնոյն ժամանակ նպաստում է մազերի սեմանը և նրանց տրժանները պինդ մնալուն. այս օծանելիքի չնորհիւ տղամարդու մանուքը խիստ առոյգ կերպով աճում է, նմանապէս (մինչև անգամ կաբճատ գործածութիւնից յետոյ) գլխի և մորուքի մազերը բնական փայլ են ստանում. բնդամին օծանելիքը մազերը պահպանում է վաղաժամ սպիտակելուց ձեր հասակում։

ՄԻ ԲԱՆԿԱՑԻ ԴԻՆԸ

3. 5 և 8 rուբլի

Հասանելիք փողը ստացուած ժամանակ ուղարկում է պռոստով ամեն օր աշխարհիս ամեն կողմերը ուղղակի գործարանից ուր և սրիսի ուզողին բոլոր տպագրանքները։

ANNA CSILLAG
Wien I
28) Graben 14 52—20

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԿՈՒՐՍԵՐ

ԵՐԿՈՒ ՍԵՌԻ ԱՆՁԱՆՑ ՀԱՄԱՐ

(Тифлисъ, Сололаки, Лермонтовская ул. № 9)

Առևտրական կուրսերի նպատակն է մասնագիտական առևտրական կրթութիւն տալ երկու սեռի անձանց և պատրաստել գործնական ճանապարհով հմուտ հաշուապահներ։ Աւարտողներն ստանում են ատեստատներ։

Աւանդելի առարկաները սրանք են. 1) Առևտրական Տնտեսութիւն, 2) Առևտրական Թուաբանութիւն 3) Հաշուապահութիւն (պարզ, կրկնակի և բանկային), 4) Թուաբանութիւն համրիչի վրայ 5) Առևտրական թղթակցութիւն, 6) Առևտրական և մերկանտիլ կանոնադրութիւն և 7) Գեղագրութիւն (վատ ձեռքի почеркъ—ուղղելը)։

Ուսումն սկսուելու է սեպտեմբերի 15-ից։ Ընդունելութիւնները սեպտեմբերի 1-ից, ամենայն օր, տաւտոտեան 10-ից մինչև 12-ը և երեկոյան 4-ից մինչև 8 ժամը, կուրսեր հիմնողի բնակարանում. Սոլոլակում, Ալէքսանդր Բրիւլովի տանը № 9, Լերմոնտովսկայա փողոցում։ Ծրագիրն ու կանոնները կարելի է ստանալ ԶՐԻԱՊԷՍ կուրսեր հիմնողի տանը։ Օտարաքաղաքացիք դիմում են՝ Въ Тифлисъ, С. П. Мануэльяну.

Ըրի ուսումն ցանկացողներին գրող մեքենայի վրայ։ Պարապմունքները կուրսերում լինում են ամեն օր։ 25—9 (188)

Дозволено ценз. 25-го Іюля, 1903 г. Տպարան Վերէիչև և Կամենմախեր Типографія Вереичевъ и Каменмхаеръ Михайл. пр. телеф. № 852